

Kéretlenül küldött
cikkeket csak ak-
kor küldünk vissza,
ha helyeget
mellékelnek. Ké-
rleteket hat hét-
nél tovább nem
őrzünk.

Szerkesztőség:
VII., Nefelejts-
utca 41.

A NŐ ÉS A TÁRSADALOM

A FEMINISTÁK EGYESÜLETE
ÉS A NŐTISZTVISELŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Cikkeket csak a
szülő engedelmé-
vel, lapunk egyéb
tartalmát A NŐ és
a társadalom meg-
nevezése mellett
szabad átvenni.

Hirdetvénytál:
Annaképp az 53.
Telefon 80-10.

TARTALOM: Schwimmer Rózsa: Hát a nők érdekei? – Egy tanítónőválasztás. – Glücklich Vilma: Feminizmus és anyavédelem. – Vida Goldstein: Az ausztráliai nők választójoga. – Glosszák. – Kreutzer Lipót: Tallózások. – Gémessy Aranka: A nép asszonya. – Gergely Janka: Nőtisztviselők ügyei. – Szemle. – Irodalom. – Szerkesztői üzenetek. – Szende né-Dárday Olga: Az édes otthon. – A Feministák Egyesületének hivatalos közleményei. – A Nőtisztviselők Országos Egyesületének hivatalos közleményei.

Finnország sorsa. A Feministák Egyesülete január 22-én tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy az orosz zsarnokság bilincseitől mindjobban fojtogatott finn nemzet érdekében nemzetközi mozgalmat indít. Az emberiség lelkiismeretére akar appellálni. Ne várjunk, amíg ez a hősies kis nemzet elvérzik az orosz abszolutizmus halálos csapásai alatt! A mozgalom előkészítésében résztvenni szándékozó testületek és személyek jelentkezzenek a Feministák Egyesületénél, Budapest V., Mária Valéria-u. 12.

Dr. Cicely Corbett február 9-én Budapestre érkezik. A kiváló vendég működésének programját a Feministák Egyesületének rovata közli. Miss Corbett Budapesten kívül még kaposvárott, Trencsénben, Pozsonyban és Szombathelyen is tart majd előadást.

HÁT A NŐK ÉRDEKEI?

Írta: SCHWIMMER RÓZSA.

Andrássy Gyula gróf választójogi javaslatának magyarázata közben ezeket is mondta annak idején: „kétségbevonhatatlanul szükséges, hogy ebben a parlamentben minden érdek, minden különleges felfogás, még akkor is, ha túlzó, még akkor is, ha fanatikus, képviselve legyen. Ez okvetlenül szükséges, hogy minden nemzetiség, minden felekezet, különbség nélkül magáénak nézhesse ezt a parlamentet, mert benne képviselve van. Ha ez nem úgy volna, az nagyon káros következményekkel járna, mert amely osztály a parlamentben képviselve nincs, annak érdekei igen könnyen mel-

lőzhetők. Ezért tehát rendkívül szükséges és elkerülhetetlen kelléke egy egészséges összeállítású parlamentnek, hogy a társadalom minden rétege, annak minden osztálya képviselve legyen.”

Ennek a politikai igazságnak a próbáját napról-napra megcsinálhatjuk, ha olyan szükségletre bukkanunk, amelynek törvényhozási kielégítését hiába sürgetjük, mert a nő érdeke a parlamentben nincsen képviselve.

klasszikus meztelenségben pedig az új kormány bemutatkozásánál jelentkezett megint a tétel igazsága. Az új miniszterelnök beszélt a királyról, beszélt horvát-szlavón érdekekről, a 48-asokkal a gazdasági önállóság fata morgana ját sejtette, a 67-eseknek a maga törhetetlen hatvanhetes voltát biztosította. A nemzetiségek, a különböző felekezetűek számára volt egy-egy biztató ígérete. Ide is kínált valamit oda is, csak a nőkről és azokról a kérdésekről, amelyek a nőt a legközelebről érdeklík, nem hallottunk egy hangot sem.

Nem csodálkozunk rajta, csak megállapítjuk, hogy a nő emberi egyenjogúsításáról nem esett szó. Pedig van olyan fontos kérdés, mint a magyar-román legeltetési forgalom. Nem esett szó az anyaságvédelemről és biztosításról, nem az alkohol káros hatásainak csökkentéséről, nem a gyermekvédelem kiépítéséről. Semmit sem emlegetett abból, ami ma Magyarország asszonyainak színe-javát foglalkoztatja. Minek is tette volna? Hiszen az új párt mandátumait csupán férfiak adják majd.

Igaz, hogy nem volt sok, amit a férfiaknak kínált. Csupa bizonytalan kertelés, egymásnak ellentmondó, tehát mindkét oldalról joggal kétségbevonható, ígéretnek is alig nevezhető biztatás. De tudta, hogy legalább biztatnia kell pártot adóit. A gyanakodó érdekeltek persze nem érték be ilyen kétes ajándékkal.

Védtek az érdekeiket. Tehették, mert ott voltak, bent vannak a parlamentben. A mi érdekeinket bezzeg nem védi senki.

Milyen érdekes a bemutatkozási vita, milyen szomorúan érdekes és milyen tanulságos! Sok heves beszéd bizonygatta, pl., hogy a katolikus felekezet csak akkor érzi érdekeit képviselnek, ha katolikus kezekben van a vallás- és közoktatásügy' tárcája. Furesának, felekezeti szempontból is elég furcsa ez. De mennyivel furcsább még a mi szempontunkból. Nekünk nemcsak miniszterünk nincs, nekünk képviselőnk sincs, kerületünk, egyetlen egy árva szavazónk sincs, S ennek az igazságtalanságát senki sem panasolja fel.

Milyen tüzzel érvelt Vázsonyi az ő általános választójoga mellett! De hamis és fénytelen tűz volt beszéde, mert az ő demokráciája, az ő igazságossága sem erkölcsösebb mindazokénál, akik az „általános” jelzőt önkéntesen korlátozott választójogra alkalmazzák.

A most folyó parlamenti vita megint azt mutatja, hogy Magyarországon a széthúzás, az érdekmarakodás szomorú földjén csak egyetlen egy, minden pártot egyenlően hevítő érzés van. Nem a hazaszeretet, nem a népboldogítás, nem a haladás, nem is a konzervatizmus, hanem a nőgyűlölet, mely a nők emberi semmibe se vevésében nyilatkozik minden párton egyformán.

De ez a helyzet nem vigasztalan. Sőt! Hasznos számunkra, mert megmutatja, hogy apáink, férjeink és fiaink szerető, hízegő szava is tettetés. Tettetés mindaddig, amíg a nyilvánosság előtt, a közügyekben eltagadják a nőt, mint az apostol krisztust.

Látjuk is már a nő öntudatának rohamos ébredését. Gyönyörű hajnalhasadásnak vagyunk tanúi. Látjuk felemelkedni' a maga emberi méltóságára büszke asszonyt. Nem kíván tovább túrt, vezetett, koplaltatott vagy tületetett háziállatja lenni a teremtés urának, nem gyöngévé dégenérait védenre, hanem a férfival egy sorban álló, sorsát maga intéző, érte maga felelős ember.

A társadalomnak nullája volt eddig, amelynek az apa vagy a férj jelentősége adott értéket. Most új értéket akar. Az önmagáét.

Az ilyen cél felé haladó asszonyt és törekvéseit úgy lesajnálni, mint ahogy létezésének agyonhallgatásával most a parlamentben tették, kimondhatatlanul sértő az asszonyra. Politikának meg végtelenül ostoba.

EGY TANÍTÓNŐVÁLASZTÁS.

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Azon reményben, hogy ily igazságtalan eljárások közlése s olvasása a még ingadozó feministaakat felbuzdítja a küzdelemre, a nők jogos] követelésének kivívá-

sára, közlöm a következő eseményt. A huszadik század végén történik meg: a férfiak is következtelenek (ez a leggyakoribb vádjuk a nők ellen). A megye határozatilag kimondja, hogy L.... bányán új iskolát állít fel. Nagy anyagi áldozatok árán fel is épül. Mivel kis helység s férfi tanerő már van, megválasztanak egy tanítónőt. De a közigazgatási bizottság megsemmisíti a választást, mert – nőt választottak. S midőn a község fellebbez, megvonják az iskola nyilvánossági jogát! Az eljárást azzal indokolják, hogy a L.... bányához hasonló tót községben egy kipróbált férfi tanerőre és ennél férfias erélyre van a magyarságnak szüksége. Máshol a tanító nem mulaszthat fél napot, de itt hónapokon át az utcán szaladgálhatnak a tanköteles gyermekek, nyilván egészségi szempontból. Jó nekik a friss levegőn való tartózkodás.

Szóval kipróbált férfi kell oda. Mert az illető tanítónő hat évi működése kevés idő a kipróbáltsághoz. S hogy jelesen működik, s hogy az egyházmegyei közgyűlésen jegyzőkönyvi dicséretet kapott a magyar nyelv sikeres tanításáért, s hogy egyéb bizonyítványa semmiféle törvényes kifogás alá nem esik, az a tanítói állásnál úgy látszik fölösleges kicsiség.

Ki törödnék azzal, hogy e nő kibuktatása által hazafias megbízhatóságának kétségbe vonása miatt sehol máshol állást nem kap, egész élete, egész jövője tönkre van téve?

Vájjon volt-e rá eset, hogy megsemmisítettek egy választást azért, mert az illető – férfi?

Ha a megyei hatóságnak arra van joga, hogy a község szabad választól jogát korlátozhatja, miért nem szólt bele akkor, amidőn a pályázatot nők részére is kiírták? De ha már a lapokban neve kiírásával kompromi tálták a megválasztottat, akkor jut-e eszükbe, hogy egy ember pályáját rombolták le? Tiszta igazságtalanság-e ez, vagy csak hatalmi léhaság?

A választás óta hónapok múltak el, s azóta nincs betöltve az állás, az iskola tanító nélkül van. A nép ragaszkodik szabad választási jogához, amiért csak sok anyagi és erkölcsi kár a jutalma a bölcs közigazgatás miatt.

EGY FEMINISTA ASSZONY.

FEMINIZMUS ÉS ANYAVÉDELEM.

Elmondta: GLÜCKLICH VILMA.*

A nőmozgalom keletkezésének legfőbb oka az az elnyomatás, amelyben a sokat dicsőített anyaság sínylődik, az az ellentmondás, amely a nyilvánosság előtt zengett himnuszok és a törvényes formák nélküli anyaság üldözése között mindenkor fennállott. Azért mindenütt, ahol a nők jogaik védelmére szervezkedtek, elsősorban az anyaság védelmét tűzték ki célul.

Egyesületünk is már megalakulásának első éveiben foglalkozni kívánt a nőkérdésnek e centrális részével és meghívta a kérdés alapos

* A Feministák Egyesületének december 19-iki nyilvános gyűlése olyan érdeklődő» kitett, hogy az elnöki megnyitó gyorsírói feljegyzésének közlésével szolgálatot véltünk tenni olvasóinknak. D i r n e r G u s z t á v egyet. m. tanárnak ugyane gyűlésen elmondott beszédét lapunk januári számában közöltük.

ismerőjét, Henriette Fürth német írónót, aki Anyaságvédelem és – biztosítás címen az első ilyen tárgyú előadást tartotta Magyarországon s akinek szavai sok tekintetben nyújtottak útbaigazítást azoknak, akik külön egyesület keretében igyekeztek az ismertett eszméket megvalósítani.

Hiszen természetes, hogy egyesületünk, amely új eszmék felvetésére és terjesztésére hívatott, saját hatáskörében nem végezhette el ezt a nagy tökélet igénylő, apró részletekből kialakuló munkát. Annál nagyobb készséggel segítettek egyesületünk tagjai az anyavédelem munkájában. Örömmel láttuk a fiatal egyesület agilitását a miénkkel közös cél érdekében érvényesülni.

És amikor ez a testvéregyesület híveket toborzó munkáját a nagy nyilvánosság elé viszi, akkor előáll egy méltóságos főrend és kifejti, hogy az anyavédelem céljai homlok-egyenest ellenkeznek a feminizmuséval! Olyanforma meglepődéssel hallották szavait az anyavédő egyesület munkájában buzgó résztvevő tagtársaink, mintha a Budapesti Hírlap szerkesztője egy szép estén azt olvasná az Esti Újságban, hogy a B. H. „groteszk küzdelme” homlokegyenest ellenkezik az E. U. felfogásával.

Ha sorra vesszük az ellenünk intézett támadás egyes állításait, meg kell döbennünk azok tarthatatlanságán. A nő egyedüli hivatását a leány, a hitves és az anya feladataiban látja az előadó; valószínűleg idézi azt a cikket, amelyet a díszközgyűlésen elnöklő hercegasszony egy osztrák folyóiratba, az Österreichische Rundschau-ba irt. De amit psychologice megérthetünk a hercegasszony részéről, aki mindhárom vonatkozásban szerencsétlen volt: az teljesen érthetetlen egy nagy napilap szerkesztőjénél, akinek az életet sokkal jobban kell ismernie, ha mindjárt páholyból nézi is a világot. „Az anyaság merő passzivitás” mondja a díszközgyűlés szónoka, pedig a XX. század gyermekének aktív, energikus, érdekeiért harcolni tudó anyára van szüksége, hacsak a legfelsőbb rangban és a legjobb vagyoni körülmények között nem született. „A férfi maga egy ormótlan masina. – Annál durvább lesz a nő, minél hasonlatosabb lesz jogban és foglalkozásában, céljában és törekvéseiben a férfhoz.” Ezt a kijelentést férfi polgártársaink szempontjából kell erélyesen visszautasítanunk. „Mi anyákat keresünk a csecsemőknek, védelmet nyújtunk az anyáknak és ezalatt ott kunt az életben (hát az anyavédők nem állanak az életben?) egy lármás és groteszk mozgalom a nőnek jogot s új munkakört követel és mindinkább eltávolodik a nő eredeti rendeltetésétől.” Mintha nem az volna a legbiztosabb anyavédelem, ha az anya mind politikailag, mind

gazdaságilag független, tehát gondoskodni tud önmagáról és gyermekéről. A törvényben megállapított, az anyavédelem jótékonyági formáját fölsolegessé tevő anyasági biztosítás minden racionális anya védelem végső célja, ezt pedig csakis a politikai jogokkal felruházott anyák vívhatják ki a törvényhozástól.

Szomorúan halljuk Rákosi Jenőtől ezeket az ósdi, hazug előítéleteken alapuló érveket, amelyeket eddig csupán szűk látókörű emberek hangoztattak.

Aki anyavédelemmel foglalkozik, annak tisztában kell lennie azzal, hogy munkája tiszta feminizmus, akik ezt a komoly háttérrel látni nem akarják, akiket csupán a nagy név fénye vonzott, mint láng a legyeket: ám meneküljenek, mert nincs mit keresniük ebben a szociális munkában. A komoly munkatársak ellenben céltudatos törekvéssel segítsenek minél előbb megvalósítani a kötelező anyasági biztosítást!

Maga az anyavédőegyesület vezetősége mindenkor igénybevette egyesületünk exponált tagjainak munkásságát; már ezzel is megbizonyította, hogy átérzi a fent jelzett összefüggéseket és hogy ünnepi szónokát nem ő informálta.

Az egyetértés biztos jelét látjuk abban, hogy a testvéregyesület meghívásunknak eleget tett és a gyűlésünkre képviselőül Szirmay Oszkárné tagtársunkat küldte ki, ugyanőt, aki a Magyarországi Nőegyesületek Szövetségének minapi közgyűlésén az anyavédőegyesület megbízásából mondta ki, hogy „helyet a nőnek a törvényhozásban!”

Mindig groteszk benyomást tesz a konzervatív körökre új eszmék harcosainak viselkedése; ki tudja, az aulikus főurak körében nem ugyanígy beszéltek-e kossuth Lajos és társainak mozgalmáról? De a fejlődés kérlelhetetlen a maga haladásában, elsöpri maga előtt az előítéleteket s amikor valamely eszme győzedelmeskedik, sokszor azok verik a mellüket legnagyobb meglepődéssel, akik a harc kezdetén a legnagyobb ellenállást fejtették ki ellene.

AZ AUSZTRÁLIAI NŐK VÁLASZTÓJOGA.

ÍRTA: VIDA GOLDSTEIN, Melbourne.

Egyetlen hónap sem múlik el, amelyben a nők választójogáról a parlamentben, a közéletben és a sajtóban szó ne esnék. A legutolsó siker az ausztráliai Commonwealth mindkét házában az a határozata, mellyel igazolja a nők választójogának üdvös hatását. Az erre vonatkozó indítványt dr. Wm. Maloney képviselő nyújtotta be, ugyanaz, aki a nők választó-

jogára vonatkozó első törvényjavaslatot a victorai parlamentben 1889-ben benyújtotta. A határozat így szól:

„A ház bizonyítja, 1. hogy a nők választójoga tárgyában Ausztrália különböző részeiben 16 éven át és a Commonwealthben 9 éven át szerzett tapasztalatok szerint a nők választójoga mindenképpen megfelel a hozzáfűzött reményeknek és semmiben sem igazolta ellenzőinek félelmét; az általuk megjósolt szerencsétlen következmények elmaradtak, 2. hogy – miként hívei előrelátták – az összes nőkre kiválóan nevelő hatású volt. különösen a közéleti felelősség érzetét fejlesztette bennük. A nők választójoga nagyot lendített a szociális és közgazdasági törvényhozáson, 3. az ausztráliai tapasztalat meggyőzte a házat arról, hogy a női választójog törvénybe iktatása annak a kormányzati elvnek a politikai téren való alkalmazása, amely a legjobb eredményekre vezet, amennyiben férfi és nő kölcsönös közreműködését biztosítja az egyén és a köz javára.”

Ezt a határozatot mindkét ház egyhangú lelkesedéssel hozta. Ma már egyetlen tagja sincs a törvényhozásnak, amely ne volna híve a nők választójogának, sokan, akik annak idején ellenezték a polgári jogoknak a nőre való kiterjesztését, megsértődnek, ha ezt ma visszaidézik emlékeztükbe, a többiek pedig azt hiszik, hogy ők voltak a női választójog bajnokai.

A victorai nők politikai szövetsége nemrégiben gyűlést tartott, melyen elnökét Miss Vida Goldsteint jelölte szenátusnak a márciusban vagy áprilisban megejtendő Commonwealth választásra. A jelölt pártonkívüli programmal lép fel és azon igyekezik, hogy a választókat megnyerje az egyenlő házassági és válási törvény eszméjének és tiltakozásra bírja ama törekvés ellen, amely az ausztráliai fiúkban a katonai szellemet igyekszik növelni. Ez a törekvés az új véderő-törvényben nyilvánul, mely katonai gyakorlatokat tervez a fiúk számára 12 éves koruktól kezdve. Ez a militarisztikus intézkedés úgy hatott az asszonyokra, mint a mennykőcsapás; egészen váratlanul érte az országot.

A választójog hatása alatt az „egyenlő munkáért egyenlő bér elve” is, mindjobban érvényesül nálunk. Így persze azok is elhallgatnak, akik azelőtt tagadták a választójog gazdasági értékét, akik nem látták milyen befolyása van a választójognak a gazdasági helyzet javítására.

New-South-Wales parlamentjében nemrégiben elfogadták a leányok védelmi korának 14 évről 16 évre való felemelését. Persze itt csak első lépésnek tartják e követelést, melyet

a további haladás sürgősen követ majd. Dél-Ausztráliában már 17 évre, Victoriában pedig 21 évre emelik a leányok védelmi korát. Victoria asszonyai hangsúlyozták, hogy a nő tulajdonát 21 éves koráig védi a törvény, igényt tarthat tehát arra, hogy személyét is addig védje. A nők kezdeményezésére indítvány fekszik most Victoria parlamentje előtt az ifjúkori bűnösök kormértékének 16 évről 20 évre való felemelésére. Fordította: – n – a.

GLOSSZÁK.

A bosnyák nők választójoga. Hiszen szó sem férhet hozzá, bizonyos, hogy magyar nőnek születni szép és dicső dolog. De manapság alkalmasint ennél sokkal magasabb bosnyák nőnek születni. Hogy ilyet komolyan mondani nem lehet? Tessék csak megnézni a bosnyák alkotmánytervezetet. Tessék vele összehasonlítani a Kristóffy-féle választójogi törvényjavaslatot, meg Andrássyét. Mennyivel különb lehet a bosnyák nő a magyarnál, hogy az új alkotmány választójogot kínál neki, aki nem is kérte, holott a magyar nőről, aki sürgeti, azt mondták a törvénytervező államférfiak, hogy nem kell vele törődni, amikor alkotmányos jogok adásáról van szó. Milyen szánakozással, vagy megvetéssel néznek majd Bosznia mohamedán asszonyai a magyar nőre. Bizonyára azt hiszik majd rólunk, hogy az ő háreméletüknél még kevésbé emberi életet tengetünk. Isteni tréfája a bölcs politikának, hogy politikai jogok gyakorlásában a bosnyák nők megelőzhetnek bennünket.

Testrontási kongresszus. Így nevezte el a testnevelési kongresszust annak egy tagja. Még inkább a lélekrontási kongresszus jelzője illett rá. Tulajdonképpen Antibékekongresszus volt. A referensek legtöbbje, de különösen sárói Szabó honvédszázas referátumában eresen támadta a békemozgalmat. Szemforgató szenteskedőkről beszélt, akik békeapostolkodásukkal bűnpártolókká, cinkostársakká lesznek, mert a rablók malmára hajtják a vizet... „Az anyák kötelessége a fiút születése percétől férfikora deléig a katonai szellemre nevelni... kívánta, hogy a puskával szobában löni tanítsuk a gyermekeket, a szabadban pedig élestöltéssel gyakoroltassuk őket. Több harci hőstett tanítását követeli: „Az iskola valóban hasznos előkészítője legyen a katonaságnak.” Hogy mindezeknek a militarisztikus javaslatoknak mi közük a testneveléshez, kérdezték a kongresszuson dr. Doktor Sándor, Schwimmer Rózsa és mások. De az elnöklő Nagy Emil, az interparlamentáris békekonferenciának oszlopos tagja annyira helyeselte a militarisztikus és antibékeszellemű tanok „testnevelési törekvéseknek” való elkeresztelését, hogy az ezt cáfoló felszólalókat félbeszakítással és rendutasításokkal tüzdelt meg. A békemozgalmak új feladata nyílik a hivatalos „testnevelés” szigorú ellenőrzésével.

Egy berlini deák leveléből. A berlini egyetem külföldi hallgatóinak életéről ezt írja lapunknak egy kint tanuló magyar jogász: „Van itt minden nemzetből való deák. Angol, francia, skandináv, amerikai stb., még kínai is. Igen furcsa, hogy minden nemzetiség deákjai közt leányok is vannak – csak a magyar és kínai deákok közt nincs. Pedig mi magyarok vagyunk a külföldiek számára nézve legnagyobb csoportja.” Hát bizony ez inkább szomorú, mint furcsa. Mutatja, hogy minden más ország leányai nagyobb tanulmányi szabadságot élveznek, mint a mi deákleányaink, akik még mindig olyan elbírálás alá esnek, mint a zsúrkisasszonyok, akiknek „nem illik” egyedül az utcára menni. Egyedül Berlinbe! Tanulásra, komoly tudományos búvárkodásra? Nem elég, hogy a Hungara hirdeti külföldön a magyar leányok dicsőségét, ugyan minek terjedne el még az a hír is, hogy másfajta magyar leány is van a világon?

Pezsgő és kenyér. A Pesti Izraelita Nőegyletről köztudomású, hogy alamizsnás „tevékenységében” az alkohol vajmi fontos szerepet játszik. Újévi teadélutánjai már-már úgy élnek a köztudatban, mintha nem is a nyomorúság csökkentését, hanem inkább az alkoholtöke erősítését szolgálnák. Az idei újévi teadélután is magán hordta az alkoholtól Itatott jelleget. Erre vall az elfogyasztott szeszes italok horribilis mennyisége és az egyik pezsgőt mérő Hebe mondása is, aki így kínálta árúját: „igyék, kérem, minden csöpp egy falat kenyeret jelent a nyomorgó embereknek!” A jótékony alamizsna-osztogatás szociális kárait így tetézik még a jótékonyok alkoholisálásával is. A jótékonyág tünderei furcsán képzelhetik el a szociális kérdés megoldását.

TALLÓZÁSOK.

– Mikes kelemen és a nőnevelés. –

Írta: KREUTZER LIPÓT. Kolozsvár.

Olvasás közben, akár régi, akár új íróknál, nem egyszer bukkanunk olyan vallomásokra, amelyek érdekesen megvilágítják az író álláspontját a nőkérdéssel szemben és a nagy közönség előtt sokszor egészen ismeretlenek. Rákóczi íródeákja, Mikes kelemen, azokban az írásokban, amelyeket Törökországból, a bujdosás éveitől intézett az elképzelt nagynénijéhez, a híres törökországi leveleiben két helyen is olyanképpen foglalkozik a nők nevelésével, hogy érdemesnek látom az elmúlt századok e nevezetes magyar emberének nézőpontjait a Nő és a Társadalom részére külön megjegyezni.

Az egyik részlet az 1719 június 18-án Jenikőben kelt levélből való. Ezt írja benne Mikes (a nénijének): „Azt írta volt ked, a minap, hogy már ért franciául. Aztat igen jól cselekszi ked, hogy idegen nyelvet tanul. Bár ami földünk azon volnának, hogy idegen nyelvre taníthatnák gyermekeket, de az olyan állapottal oly keveset gondolnak, hogy még csak az írásra és az olvasásra sem kényszerítenek a

leányokat, hogyha csak azoknak nem volna arra kedvek, azt a két dolgot egy nemes leánynak nem csak illik, de szükséges is tudni. Azon kívül, hogy a valláshoz az is szükséges, hogy holmi jó könyveket olvashasson; de az micsoda szükséges egy nemes asszonynak, hogy az ura távul létében az urát mindenekekről tudósíthassa és az ura levelét elolvashassa. Nem lehet mindenkor olyan ember mellette, akivel irattathasson, de ha szinte volna is, a férfi nemcsak a hagymáról és a désma borról kívánna írni a feleségének, hanem más egyéb egyeségből, szeretetből származó gondolatait is leírni, ha a felesége tudna írni és olvasni: de minthogy nem tud, úgy ír neki, valamint egy idegennek. Ha megvizsgálók, hogy micsoda levelet ír az ura egy olyan asszonynak, aki nem tud olvasni, és hogy micsodást ír a tisztartójának, meglátnók, hogy mindegyik egy húron pendül és nem sok különbség legyen közöttük. Arról nem is szólok, hogy mennyi külső dolog történik olyan, amelyet az ember örömet megírná a feleségének, némelykor szükséges is volna megírni: de elhagyja, mert a felesége nem tud olvasni és azt nem akarja, hogy más is megtudja. Erre azt felelik némely csúfos és rövid eszű anyák, hogy nem jó egy leánynak, hogy írni tudjon. Oh! mely okos beszédek ezek! mintha az írás okozná a rosszat és nem a rossz az írást. Akár tudjon a kéz írni, akár ne tudjon, de a szív eljár a maga dolgában ...”

Még érdekesebb részletei vannak az 1725 június 11-én Rodostóból kelt levélnek. Ebben beszél a fiúk neveléséről is; kikel (már a XVIII. század elején!) a latin nyelvtanítás túltengése ellen. A leánynevelésről pedig ezt mondja:

.... „Én eleget prédikáltam a fiakról, azért leszálok a predikálószekekből és menjem fel ked is oda prédikálni a leányokról – a kedet illeti; meri a leányok neveltetésére úgy kell vigyázni, valamint a férfiakéra, de még többet mondok és azt mondom, hogy jól oktatni a leányokat olyan szükséges, valamint a férfiakat és az egyike olyan hasznos az országnak, valamint a másika. Hogy lehet a? Nem igaz-é az, édes néném, hogy egy jól nevelt, jól oktatott eszes leány asszonnyá változván, a fiát is mind jól tudja nevelni, oktatni és tanítani és azt az ország szolgálatjára alkalmazható tenni? Ergo, hasznára vagyon tehát az országnak, ha a leányokat jól nevelik és oktatják ...”

Ekként elmélkedett a tizenharmadik század elején az a világoseszű, nagyszabású magyar ember, aki élete javarészét török földön töltötte el, olyan földön, ahol az asszony máig sem él igazi emberéletet. De Mikes szellemét nem nyűgözték le sem a török világ, sem bujdosásának keservei, sem a korszak, amely-

ben élt. A tizenharmadik század emberének a lelkülete és elméje előrevetett fényessége világosabban látó korszakoknak.

A NÉP ASSZONYA.

Írta: GÉMESSY ARANKA, Lőcse

A falusi parasztasszonyról van itt szó, még pedig nem az intelligensebb, jómódú, a kultúrához közelebb álló magyar, hanem az ország exponáltabb helyein élő, mindenféle nemzetiségű parasztasszonyok százezreiről. A nő politikai, társadalmi és gazdasági egyenjogosításáért folyó küzdelem teljes virágában áll előttünk.

Szegény és gazdag, előkelő és alacsony sorsú, dolgozó és zsúrozó, tenniszező és rődlizó nők ezret érdeklődnek a kornak ezen, a munkásmozgalom mellett legkomolyabb és legtöbb sikert ígérő mozgalma iránt. Alig van gondolkodó nő, akit a haladás és méltányos jogok elismerésének gondolata nem tölt el buzgalommal és bátorsággal, ha sok esetben, képzelt vagy valódi előítéletek meg is akadályozzák abban, hogy közösségét a választójogért küzdő nők szervezeteivel nyíltan be is vallja, vagy aktív működésével segítse őket.

Nem beszélek természetesen a nők azon, hála istennek elenyészően kis számáról, akik komolyan el is hiszik, hogy a feminizmus diadalát, az utolsó jó anya és háziasszony sirva fogja nézni, ülve a sokat emlegetett családi élet romjain, csupán májusfával kombinált, modern sajtárkalapját mentve meg az általános pusztulásból. Azonban tud-e a nők hatalmas törekvéséről valamit a nép asszonya? Tudja-e, hogy korszakalkotó, avult szokásokat elvető, új erőket fakasztó mozgalom folyik körülötte s érte isi?

Pedig nincs osztály, hivatal, üzlet, munka, ahol a nő annyira nélkülözhetetlen munkaerő volna, mint a falusi paraszt gazdaságában. Csakhogy ez annyira megszokott tény, hogy amily kevéssé jut ott eszébe a férfinak a nő munkáját lebecsülni, ép oly kevéssé kívánja utóbbi, hogy nehéz munkájának ellenszolgáltatásaként határozott körvonalú jogai is legyenek. Az ezen osztályba tartozó nők társadalmi helyzetét mindennél jobban demonstrálja a következő két példa. Ha templomba megy a férj, tilos a feleségének vele egysorban menni, hanem híven a betöltött másodszerpörhöz egy lépéssel utána kell ballagnia. Ezt az esetet évek hosszú során figyeltem, különböző felvidéki falvakban.

Mikor azonban munkába mennek együtt, magától leomlik a választófal, melyet a férfiak sok százados képzelődése még a józan gondolkodású népnél is felépített, a maga nagyobb dicsőségére. Akkor nemcsak egy sorban, hanem

akár egy lépéssel előre is mehet az asszony. Jelentéktelensége mellett is jellemző az ilyen példa.

Hogy a maga jogai tudatára, azok megkívánására ébresszük a parasztság asszonyait, ahhoz nagy felvilágosító munkára lesz szükség. Haladéktalanul meg kell tehát kezdenünk minden vonalon a nép asszonyának politikai és társadalmi öntudatra ébresztését, azonban a legnagyobb óvatossággal és körültekintéssel. Mert ez az a terület, ahol az egyén csekélyebb önfegyelmétsége, élénkebb temperamentuma a káros visszahatások olyan tömegét vonhatja maga után, hogy a feminizmus ellenségei kárörvendve látnák szomorú jóslataik beteljesülését. A művelt ember helyesen értelmezvén a feminizmus célját s elveit, minden fennakadás nélkül, minden akadály nélkül beillesztheti azokat családi élete, vagy hivatali működése keretébe. A nép asszonyának alaposabb előkészületekre van szüksége, hogy félre ne magyarázza az új tanokat és hogy azokat tényleg a maga és a gyermekei javára alkalmazhassa is. Ezért kell megkezdennünk minden falun élő, különösen a falusi asszonyokkal érintkező feminista asszonymak a nép igazi kultúrnevelését. A parasztság asszonyait fel kell ébreszteni, megértetni velük jogaik szükségességét. Sem előadás, sem újság nem kell oda egyelőre. A mindennap kínálkozó jelenségekre utalva, minden tudományos színezet nélkül, észrevétlenül kell a nép asszonyát megnyernünk. Ezt megtehetik igen sokan, ha még oly szűk körben élnek is* És, ha majdan üt az óra, az új jogok nem fogják a nőket sehol készületlenül találni.

Gyönyörű feladat éppen a falvak intelligensebb asszonyai számára, a torok és pletykák szellemet öltő egyformaságát a nép asszonyai szervezésének munkájával kipusztítani. A falusi intelligencia maga is csak nyerhet ezzel a munkával, amely életét tartalmasabbá, változatosabbá, színesebbé teheti. A nem parasztság asszonyai pedig kiemelkednek majd a nemzet kultúráját károsító szellemi ernyedtségéből. A svájci, a finn, a dán parasztasszonyok gyönyörű kultúr színvonala lebegjen szemünk előtt.

NÓTISZTVISELŐK ÜGYEI.

Összeállította: GERGELY JANKA.

És még is forog a föld. Nemrégiben olvastuk: „Ma délelőtt tartotta esküvőjét k. k. tényleges állományú magyar királyi honvédszázados B. D. posta- és távírdakezelő-nővel és pedig a szükséges kaució deponálása nélkül. Érdekessé teszi az esküvőt azon körülmény, hogy ő felsége a király megengedte, illetve legmagasabb beleegyezését adta, hogy

a szükséges kaució fejében a százados nejének állami szolgálata után járó illetményei szolgáljanak fedezetül.”

A tényleges állományú magyar királyi honvédszázados felesége tehát ezentúl is szorgalmasan fogja kezelni a bélyegzőt, a rovatlapot, meg a Hughes-gépet, és ha valamelyik fél ideges lesz vele szemben, a százados úr nem fogja a lovagiasság szabályai szerint az illetőt lekasabolni. Szinte alig tudjuk elhinni, hogy ez a józan, okos – és oly magától értetődő eset, itthon nálunk Magyarországon történt. A női munka elismerése és értékelése minden vonalon diadalmasan győzedelmeskedik.

A kereskedelmi alkalmazott bizonyítványa. A kereskedelemügyi miniszter konkrét esetből kifolyólag kimondta, hogy az alkalmazott nem köteles olyan bizonyítványt elfogadni, amelyben a főnök – anélkül, hogy az alkalmazott azt kívánta volna – annak magaviseletére is kiterjeszkedett. Egy céget, amely ilyen bizonyítványt adott alkalmazottjának, arra kötelezett a miniszter, hogy három napon belül a szolgálati viszonyra vonatkozó azon adatokról, amelyeket az alkalmazott kíván, az igazságnak megfelelő újabb bizonyítványt állítson ki.

Nőtisztviselők a bécsi pénzügyintézeteknél. Az osztrák pénzügyintézeti tisztviselői egyesülete, melynek mintegy 6000 tagja van, most szavaztatja meg tagjait arra nézve, hogy kívánják-e nőtagok felvételét, vagy sem. Tagadó válasz eddig még nem érkezett.

Ez alkalommal az egyesület vezetősége megállapította a pénzügyintézetek nő tisztviselőinek számát. Kitént ennél a számlálásnál, hogy Bécsben, csupán az úgynevezett nagy bankoknál 763 nő tisztviselő van alkalmazva. Az egész Ausztria területén dolgozó banktisztviselők számát az egyesület 1000-1200-ra becsüli. Legtöbb nő tisztviselője a Länderbanknak és a Wiener Bankverein-nak van. Az Osztrák-Magyar Bank bécsi irodáiban is dolgozik körülbelül negyven nő tisztviselő, akik azonban nem a tisztviselői státusban szerepelnek, hanem a munkásnők között. Fizetésük is ugyanolyan, mint a bankmunkásnőié (heti 16-24 korona), bár megkínánják tőlük a kereskedelmi iskolai bizonyítványt. Csupán munkaidő tekintetében esnek más elbírálás alá, amennyiben a munkásnők napi munkaideje 8 óra, az irodai munkát végző tisztviselőnőké pedig 6 óra.

Az egyesület vezetősége a maga részéről kívánja a nőtagok felvételét. Hivatalos lapja vezércikkben foglalkozik ezzel a kérdéssel és abból a feltétlenül helyes megállapításból indul ki, hogy a férfitisztviselő saját érdekében cselekszik, ha nő kollégáját szervezi, mert csak a szervezetlen nő tisztviselő konkurrensa a fér-

finak és csakis addig az, amíg fizetés, munkakör tekintetében messze mögötte áll férfikollégájának. Az egyforma igényekkel fellépő szervezett nő tisztviselőt a főnök már nem játszhatja ki a férfitisztviselővel szemben.

Megszavaztatta az egyesület ebben a kérdésben bizalmas tanácsadóit is, akiknek az egyesület lapjában közzétett válaszából szintén kitűnik, hogy a tisztviselőkérdésnek a Lajtán túl vannak már alapos ismerői. Báró Hock képviselő válaszában többek között azt mondja: „Nőtagok felvétele nem csupán egyesületi érdek, hanem elsőrangú fontossággal bír az egész kar szempontjából éppen ezen tisztviselőréteg szervezése ... A nők bankmunkájának legádázabb ellenzői is belátják ma már, hogy a nő tisztviselők számának növekedését megakadályozni nem lehet. Éppen ezeknek az ellenzőknek kell tehát ezt a „veszedelmet” az egyedül helyes eszközzel, a szervezéssel ellensúlyozniuk.” Dr. Ofner képviselő érdekes nyilatkozatát ezzel a mondattal fejezi be: „A pénzügyintézeti tisztviselőnek akár férfi, akár nő, az egyesületben a helye!”

SZEMLE.

Nők, mint vállalkozók. A Trencsén-Teplic fürdő értékesítésére alakult Magyar Gyógyfürdő Részvénytársaság egyik legbuzgóbb alapítója, Engel Berta asszony, a Felsőmagyarországi Feministák Egyesületének elnöke. Engel Berta asszonyt a részvénytársaság igazgatósági tagjává választották. – Gabrielle v. Lieber Münchenben könyvkiadó-vállalatot alapított, mely a nőkérdés minden irányát és törekvését van hivatva szolgálja. – A gyorsan népszerűvé vált „Messenger boy” gyorsküldőnc-vállalatot három budapesti asszony alapította és vezeti.

Nőképvisező az iskolaszékben. A „Nemzeti Nőnevelés” jelenti a következőket: „A nagyváradi községi tanítók testülete még az elmúlt évben nőképviseletet választott az iskolaszékbe. A választást a kir. tanfelügyelő megsemmisítette, de egyúttal kérdést intézett a miniszterhez: küldhető-e tanítótestület! képviselőül nő az iskolaszékbe. A miniszter a nők javára döntött s kimondta az elvi jelentőségű döntést, hogy a nők éppen úgy képviselhetik a testületet, mint a férfiak, hiszen az új tanító-törvénynek is ez az intenciója, amely sem fizetés, sem nyugdíj-igény szempontjából nem tesz semminemű különbséget férfi és nőtanító közt.”

Pulay úr túlkapásai. Az állami nő tisztviselők sorsa semmiképen sem irigylésre méltó. Minden tekintetben: szakképzés, fizetés, előmenetel dolgában óriási hátrányban vannak férfikartársaik mögött. Mindezeket a

bajokat sokszor még tetézi a férfikollegák és feljebbvalók kémleletlensége. A budapesti főposta távirtdahivatalánál alkalmazott nőtisztviselők életét keseríti el mostanában egy igazgatósági titkár, aki hatalmi túlkapásaival a nőtisztviselők helyzetét valósággal tűrhetetlenné teszi. A férfiakal szemben nem mer okvetetlenkedni, zsarnoki hajlamait tehát duplán érezteti a nőekkel. Pulay úr legújabb hőstette: Kovácsné Csehy Etelka közelébe kerülve, egy levelet pillant meg a tisztviselőnő munkaasztalán. Pulay úr se szól, se beszél, hanem elkapta a levelet és szétépte. Kovácsné kérdésére, mi joga meri az ő levelét eltépni, az igazgatósági titkár legkevésbé sem válogatott kifejezésekkel kijelenti, hogy ez a legkevésbé, amivel megbüntetheti, amiért a hivatalban privátlevelet írt. Kovácsné kijelentésére, hogy a levelet nem ott írta, csak bélyegzésre és elküldésre hozta magával, a fellebvaló „feleselést, hazudozást” és hasonlókát vet a szemére. A tisztviselőnő tiltakozik ugyan a méltatlan elbánás ellen, de Pulay úr nem tágit. Sőt amikor Kovácsnéból nem tudja a hazugságot kicsikarni, amelyre szüksége van, hogy a levél – mindenképen jogtalan – eltépését elfogadhatóvá tegye, a Kovácsnéval egy asztalnál dolgozó Sonnenschein Irmát faggatja, igazolná, hogy Kovácsné ott írta a levelet. Sonnenschein kisasszony a denunciálásra, spiclikedésre csábító faggatásra egyebet nem tud mondani, minthogy annyi dolga volt, hogy nem figyelhette Kovácsnéét, így hát nem tudja, ott írta-e a levelet vagy sem. „Ne kerteljen, ne hazudjék,” rivall rá Pulay. Az összes tisztviselőket felháborító durvasággal traktálta Pulay úr a két tisztviselőnőt. S minthogy gorombaságokkal nem jutott a kívánt eredményre, hatalmát éreztette: büntetésből elhelyeztette Kovácsnéét. Ez a sérelem orvoslására többször jelentkezett Demény igazgatónál. Nem fogadta. Írásbeli panaszt akart beadni. Nem fogadták el a közvetítő közegek. Mert a postánál csak instanciákon át jut az ember a főurakhoz. Csupán jegyzőkönyvet akartak felvenni az esetről. Csak hogy ebben nem a panaszt akarták regisztrálni, hanem olyasvalamit, ami Pulay urat mentené. A valósággal ellentétben mindenáron ki akarták sütni, hogy a levél eltépését szóváltás előzte meg, úgy hogy Pulay úr izgatott felindultságra hivatkozhatnék. Minthogy azonban Kovácsné és a tanúk csak az igazságot akarják aláírni, tényleg pedig Pulay Kovácsné háta mögül nyúlt a levélért és szó nélkül eltépette, a jegyzőkönyvezés is megakadt. Kovácsné pedig azon törheti a fejét, hogyan juttassa az illetékesek tudomására a rajta esett sérelmet és hogyan keressen magának elégtételt. Az ilyen – nem is ritka – esetek mutatják, mennyire vétkeznek az állami nőtisztviselők saját érdekeik ellen, amikor gyávák ahhoz, hogy szervezkedés útján kivívják maguknak azt az anyagi és erkölcsi pozíciót, amelyet férfikollégáik foglalnak el. Csak ez szüntetheti meg a Pulay-féle garázdálkodásokat.

Az a bizonyos nőírnok. Makó város képviselő-testülete izgalmas közgyűlésen választott meg egy nőírnokot. Az állásra 5 pályázatot adtak be. Ezek közül minősítés hiánya miatt 4 pályázónak a kérvénye nem jöhetett figyelembe. Szomorú jelenség, hogy egyik pályázó cselédkönyvvel pályázott. Csupán egy nőpályázónak, Zsiga Margitnak a kérvénye felelt meg a pályázati föltételeknek, ennek folytán Her-

vay alispán Zsiga Margitot megválasztott írnoknak jelentette ki. Hallatlan zaj és láрма tört ki e kijelentésre az alispán felé minden oldalról röpködtek a tiltakozó kiabálások. Az indokolatlan ingerültség oly nagy volt a választás miatt, hogy a szegény teremtestől, aki ilyen fogadtatásra aligha számított, még az esküt is alig lehetett kivenni. Örömmel állapítjuk meg, hogy sajtónk még legantifeministább része is – egyhangú felháborodással tárgyalta az esetet.

A magyar nők választójoga mellett és ellen. A Feministák Egyesülete január 16-án nagygyűlést tartott a munkásnők választójoga érdekében. A városháza nagytermét zsúfolásig megtöltő közönség egyhangúlag elfogadta a következő határozati javaslatot: „A Feministák Egyesülete 1910. január 16-án tartott nyilvános gyűlése kimondja, hogy senkinek sincsen égetőbb szüksége a választójogra, mint a munkásnőnek, mert őt sújtják legkegyetlenebbül a társadalom igazságtalanságai, ő sínyli legkeservebben az élet nyomorúságait, ő az elnyomottak legelnyomottabbja. Miután pedig a választójog az egyetlen fegyver az igazságtalanság leküzdésére, a leghatásosabb védőeszköz a nyomorúság ellen, követeli, hogy a törvényhozás a férfikkal egyidejűleg adja meg a nőknek is az általános, egyenlő, titkos választójogot.” A javaslatnak csak két ellenzője volt a szociáldemokrata párthoz tartozó Reich Aladár és Gárdos Mariska. Utóbbi kifejtette, hogy a munkásnő még nem elég érett a választójogra, előbb gazdaságilag és értelmileg erősíteni kell őt, csak azután, valamikor, lehet szó politikai választójogról is.

A Magyarországi Munkásnők Egyesületében január 21-én Gárdos Mariska előadást tartott a munkásnők választójoga ellen.

A keresztény Munkásnők Egyesületében jan. 16-án Giesswein Sándor képviselő előadást tartott a munkásnők választójoga mellett.

A Magyarországi Nőegyesületek Szövetsége január 20-án alakította meg választójogi szakosztályát 22 nőegyesület képviselőjének részvételével. A szakosztály elnökévé egyhangú lelkesedéssel Perczelné-Kozma Flóra asszonyt, titkárává Békássy Elemérné asszonyt választották. A szakosztály február 5-én programmegállapítással és a magyar nő régebbi politikai jogairól szóló előadással kezdi meg a működését.

Lina Morgenstern meghalt. A német nőmozgalom egyik megalapítója Lina Morgenstern 79 éves korában Berlinben meghalt. A kiváló asszony azokhoz tartozott, akik a karitatív munkától a szociális munkán át jutottak a női választójogért küzdők első sorába. küzdött a nőmozgalom minden követeléséért. Szóval és tollal harcolt. Mindenkor őszintén, becsületesen, gáncsot, gúnyt nem tekintve. Házasság élete a derűs boldogság mintaképe volt halála napjáig. Agg férje, gyermekei, unokái és dédunokái állták körül ravatalát. Nemcsak a vesztes német

nőmozgalom, hanem a külföldi is őszintén gyászolja a kitűnő asszony halálát.

Női életpályák. A miskolci városi közkórház – Erzsébet-kórház – gyógyszer-tárának gondnoka 1903 március óta Masson Antónia oklevelei gyógyszerész. – Amerikában Forte asszony hajóskapitányi vizsgát tett le teljes eredménnyel. Gyakorlati működését egy milliárdos yachtján kezdi meg. – Az Északamerikai Egyesült-Államok kormánya elhatározta, hogy a haditengerészetben ezentúl nőket is alkalmaz. Egyelőre ápolói, takarítási és főzési munkát fognak végezni. **Különfélék.** Az európai közművelődési egyesületek központi szövetségének idei tudományos pályázatán 13 beérkezett pályamunka között Köck Grete asszony (Wien) dolgozata nyerte el az első díjat. A pályatétel „A föld és organikus életének fejlődése” volt. – Innsbruckban törvényszéki „tolmácsá” nevezték ki Vogl Hermin asszonyt. Ő az első nő, aki Ausztriában ilyen állást tölt be. – Selma Lagertőf a Nobel-díjon kívül még egy ritka kitüntetést kapott mostanában. A svéd király személyesen nyújtotta át neki a „Litteris” érmet és egyúttal megengedte, hogy azt a Szerafin-rend szalagján viselhesse. A Szerafin-rendet különben csak a fejedelmi családok tagjai, vagy nagyon magas állami méltóságok kapják.

Támogassuk hirdetőinket bevásárlásunkkal, ezzel lapunk fejlesztését is előmozdítjuk.

IRODALOM.

BEÉRKEZETT MŰVEK:*

Nelly Roussel: Quelques lances pour cues pour nos libertés. Paris, V. Giard & E. Brière. 1910.

Toni Hart en-Hocke: Mann und Weib. Eugen Salzer Heilbronn. 1910. Ara 1 márka.

Szomaházy István: A férjhezmenés művésze. Athenaeum r.-t. Budapest. Ára 3 korona.

Róna Tivadar: Szerelem és házasság. Budapest, Gerő Lajos kiadása. Ara 2 korona.

Vrouwenjaarboekje voor Nederland: Hága, 1910. Ára 25 cent.

Ben B. Lindsey: Die Aufgabe des Jugendgerichts. Mit einer Einleitung von Dr. jur. Anna Schultz. 1909. Verlag Eugen Salzer, Heilbronn. Ára 1.60 márka. Az ifjúkorú bűnösökkel szemben érvényesülő különleges eljárások rendszerének apja Ben B. Lindsey, a coloradói első gyermekbíróság bírója. Ma szerte a világon az ő rendszerét fogadják el a törvényhozások. A magyar gyermekbíróságok is a nagy amerikai gyermekbarát szellemében szerveződtek. Ben B. Lindseynél senki sem hivottabb a gyermekbíróságok lényegének és feladatainak magyarázására. Akik munkájának eredetijét nem olvashatják, azoknak melegen ajánlhatjuk a fordítást.

Grete Meisl-Hess: Die sexuelle Krise. Verlag Eugen Diederichs. Jena, 1909. Bátor könyv és

igazi asszonymunka a szó legnemesebb értelmében. Tudományos kutatásban megedződött, művészi kultúrában megfinomodott, mely szenvedésekben vibráló asszonyi lélek műve, mely anyai együttérzéstől áthatva kutatja, hogy miért vagyunk m, a XIX. és XX. század emberei a kultúrellet központjában mindnyájan betegek és honnan ered az a zavarodottság, mely bennünket megakadályoz abban, hogy a szabadba, az egészséges életörömhöz vezető utat megtaláljuk.

Szerző a lelkiismeretes orvos kíméletlenségével takarja fel a sebeket, melyek társadalmunkat – nőket és férfiakat egyaránt – pusztulással fenyegetik, melyektől fajunk mindinkább degenerálódik. És minden oly reform sikerének, mely a jövő nemzedék értékét emelni hivatott, legfontosabb előfeltételeként az asszony nemi felszabadulását ismeri fel. Az asszonyt ismét szabaddá kell tenni a faj kiválasztásra, gazdaságilag függetleníteni kell és ezáltal szabaddá attól a belső nyügtől, mely külső kényszer folytán évszázadok óta kifejlődött benne. Ennek a felszabadulásnak az Útját sok asszony, – ha néhányuk öntudatlanul is – már megjárta: ez a nőmozgalom útja, melyet tévesen híresztelnek a nemtől való elszakadás törekvéseinek, holott ez a nem felszabadítására törekszik. – „A nők választójogi küzdelme mögött az elnyomott nem áll.”

kimerítően előadja, hogy a monogamikus házasság a legnemesebb és legkívánatosabb egyesülése a nőnek és a férfinak, és hogy ez mindig így lesz, így kell lennie. De minél bonyolultabb és egyénibb lesz az emberiség a finomodottabb kultúra és az ebből eredő munkafelosztás által, annál kétségesebb, hogy fiatal, szellemileg nem eléggé érett, tapasztalatlan egyének mindenkor csalódások lehetősége nélkül megleljék élettársukat, kivel élethossziglan vagy hosszabb ideig szociális és nemi közösségben élhethetnének. Ezért feltétlenül szükségesnek látjuk, hogy a házasságon kívül a nemi élet más formája is megkapja a társadalmi szentesítést, hogy a férfiak ne legyenek kénytelenek legtisztább és legbüszkébb érzelmeiket prostituáltakra pazarolni és a nők, akik nem húzták ki az élet sorsjátékában egy szerencsés házasság főnyereményét, ne legyenek kénytelenek magukat áruba bocsátani, vagy folyton reszketni a társadalom megvetésétől és a folytonos titkolódzástól önértüket elveszíteni, vagy pedig cölibátusban az életet öröm és szerelem nélkül átélni. Új utakat és tisztább megoldásokat kell keresnünk.

És hogy a nőnek megszerezük az egyéniségének teljes kifejlődéséhez szükséges szabadságot, mely az emberiség regenerálásához vezetne és hogy úgy társadalmilag és politikailag, mint nemileg megkapja a teljes egyenjogúságot, követeli a kiképzés és munka jogát minden szociális tevékenység terén, de a társadalom védelmét is az anyaság számára. Így fejlődik logikailag szükségképpen a nőmozgalomból az anya- és gyermekvédelmi mozgalom.

„A nőmozgalomból már kezdettől fogva tudatosan és öntudatlanul, mély és titokzatos áramlat indult ki, melyet mindjárt nem ismertek fel, sőt sokan még most sem ismernek. Ennek célja: a társadalom nemi osztályozásának megszüntetése. A fajszaporítókat a nemi funkciókon kívül a munkának kell megnyerni, a dolgozóknak

* Bírálattunkat fenntartjuk magunknak

juttatni a fajfentartásból is, a prostituáltat feleslegessé tenni és benne lá megváltani az asszonyt.”

KURUCZ ZSIGMONDNÉ.

Előfizetési felhívás.

Kérjük a tisztelt előfizetőket, hogy az 1910. évi előfizetési díjat, 6 koronát, lapunk kiadó hivatalába, VI. ker., Andrassy út 83., sürgősen beküldeni szíveskedjenek.

AZ ÉDES OTTHON.

Írta: SZENDÉNÉ-DÁRDAY OLGA. *

(Befejezés.)

Igaz, tegnap fejfájása miatt ezt is elmulasztotta. Hja, fejfájást megengedhet magának egy primadonna, vagy egy guvernánt, de egy háziasszony nem. Össze-keresgéli a gyermek holmait s alig hogy kikészítette, ismét drrr ... dr ... az ura csenget a kávéért. Föl-ugrik hát, gyorsan kiszalad a konyhába, a himzett kendőcskével leborított tálcára helyezi a kávé, tejet, zsemlyékosarat és fut be vele. A kellemes élettárs még egypár, szór ki-be szalajtja, vaját kívánva, meg lágytojást s végül azt az óhaját fejezi ki, hogy míg ő reggelizik, addig Márta asszony olvassa föl neki az újságot s roppant föl van háborodva, midőn ezt a kívánságát nem teljesíti.

– Én nem értem, hogy te soha sem érsz rá semmire, hej, másképp képzeltemén ezt legénykoromban!

A szegény asszony, kinek a nagy futkosásban ki-újult a fejfájása, lüktető halántékokkal megy szobájába, hogy takarításába belefogjon.

Lizi még mindig nem jelent meg. Pedig a vadpecsenyéhez hasé fánkot kellene hoznia, férje határozottan megkívánta. S az a Juli sem jön vissza a bevásárlásról, pedig már ideje volna, hogy a főzéshez fogjon.

Végre megjelenik Juli. Márta asszony gyorsan elszámol vele, azután siet kiadni az éléskamrából.

– Hozza a tojásládákat is, – kiáltja vissza neki a konyhaajtóból.

– Nem jött tojás, nagysága kérem!

– Nem jött?!

– Nem, késése volt a vonatnak, amely hozni szokta s így a tejesfiú nem várhatta meg.

Márta asszony szinte belehalaványult az ijedségbe.

– Hát miért nem hozott a csarnokból? – kiáltja mérgesen.

– Nem tetszett mondani, – feleli a leány közömbösen. Márta asszony igen jószívú, de ebben a pillanatban igen sajnálja, hogy szép hazánkban a rabszolga és jobbágy kiment a divatból, mert érzi, hogy pokoli gyönyörrel ostoroztatná meg ezt a kövér némbert.

Hát most hogy csináljunk kóhot – jajgatja, kétségbeesésében kezét tördelve – csak három tojás van itthon. Szaladjon föl hamar Hajósékhöz és kérjen kölcsön!

Összevesztem, kérem, a szakácsnéval a padlás-kulcs miatt, én oda nem megyek.

* Mutatvány szerzőnek „Vadalmák” c. a Budapesti Hírlap kiadásában megjelent könyvéből

– De hát akkor mit tegyék, mit tegyék!!! I Márta asszony majdnem sír. Juli arca széles mosolyra húzódik.

Hát csináljunk almásrétest, alma van idehaza, a tojás meg bőven futja rá és a nagyságos úr még szereti is.

Márta asszony, ki egy perccel előbb még szívesen felnégyelte volna a szakácsnét, most majd hogy meg nem öleli. Pedig ha sejtette volna szegény, hogy az egész tojáskalmitást ez a konok némbér eszelte ki! Juli ugyanis elsikkasztotta a tojásrendelést, mivel rétest akart csinálni és nem kóhot, mivel úgy számított, hogy délután az ő kimenője lévén, a rétesből jut az ő szeretett asztalos-szolgájának, a kóhból pedig nem igen, mert a Laci úrfi annyit fal belőle, hogy alig marad valami.

Már délfelé járt az idő s a Lizi még mindig nem került elő. Márta asszony tehát elhatározta, hogy sajátkezüi fogja hazahozni a hasékat. Házi ruhája fölé kapta másodosztályú kabátját és kalapját, a keztyűit meg a lépcsőn húzta föl, minek folytán meg is botlott egy kicsit a ruhájában, de nem ügyelve rá, csak sietett odább.

A sarki cukrásznál nagy bosszúságára már csak két fánk volt. Szaladt tehát a Múzeum-körútra.

– Tetszett volna rendelni, kérem, kifogtak.

Márta asszony lélekzet nélkül fut a kecskeméti-utcába, itt végre megtudta keríteni a kívánt mennyiségű fánkot és siethetett csomagjával hazafelé. A Kálvin-tér sarkán rossz sorsa épp legkényesebb barátját hozta vele szembe, nagy tollas kalappal, teljes vasárnapi díszben. Márta asszony igyekezett észrevétlenül elsurranni mellette, ami sikerült volna tán, ha épp abban a pillanatban meg nem állítja őt egy arra menő munkásasszony azzal a figyelmeztetéssel, hogy ruhájáról leszakadt a porzsínór. A tollas kalapos barátnő megfordul és gúnyos jóakarattal integetve, suhogott tovább. Márta asszony rendbehozta ruháját és összeszorított foggal sietett tovább. Vágyakozva gondolt a közeli nyaralásra, arra a balatonmelléki kis fürdőre. Valóságos honvágy lepte meg a két rideg bútorzatú szállóbeli szoba után, melyeknek takarítására nem neki kell felügyelnie, a középszerű vendéglőkoszt után, melyért nem ő a felelős. És az a nyugalom, az a nyugalom! Szinte kibékült a sorsával abban a tudatban, hogy okvetetlenül elérkezik a jövő hónap eleje s vele férjének szabadságideje s akkor összepakolhat és két hónapot tölthet háztartás nélkül.

Hazaérve meghagyta Julinak, hogy a hasékat tálalás előtt óvatosan melegítse föl s azután szobájába ment. Ott már várta őt a könnyárban úszó bűnbánó Lizi. Márta asszony rövid dorgatórium után megbocsátott a bűnösnek s örült magában, hogy méltóságának megcsorbítása nélkül megtehetette s nem volt – hála a Lizi bő könnyeinek – kénytelen elküldeni a leányt s így ki-kerülhetett a cupringerek és durcás, bizalmatlanul körültekintető leányok defiléjét.

Miután reggel hat óra óta egy percig sem pihent, leült egy karosszékbe nyugodni. Alig hogy leült, berontott a Lacika és követelte, hogy segítse a föladatát megcsinálni. Anyja biztatására, hogy majd segít délután, pityeregni kezdett, hogy ő délután Pali barátjához van

híva s a feladatot délelőtt kívánja elvégezni. A szegény asszony sóhajtva fogott tehát bele a számtani példa megfejtésébe, midőn ismét beállított Lizi s kérte a tiszta asztalneműt a terítéshez. Márta asszony odanyújtá kulcsait a kellő utasításokkal és számolt tovább.

Kis idő múlva kulcsnyikorgás és a lakásajtó becsapása jelenti a háziúr hazaérkezését.

– Hát miért nincs még terítve? – ezekkel a szavakkal nyit be a szobába. Márta asszony ijedten ugrik föl az íróasztaltól s fut be a másik szobába. Ott babrált még a Lizi a szekrényben, de nyilván jobban érdekelte őt asszonyának öv- és szalaggyűjteménye, mint az asztal-nemű, azonkívül szokatlan ibolyaillat is terjengett körülötte. Márta asszony türelmét vesztve, egy kicsit „összeludazta” Lizit, mire az önérzetes leányzó rögtön fölmondott.

Azalatt a férj éhes farkasként járta körül csikorgó cipőivel az ebédlő-asztalt. Márta asszony siettetni kívánva az ebédet, kiment a konyhába, ahol Juli léleknyugalommal nyújtogatta a rétestészát. Márta asszony segíteni akart, de ideges, reszkető ujjával egy lyukat szakított a tészta, mire Juli nyersen kikért magának minden beavatkozást.

Végre találtak. A leves ehető volt. A töltött kalarábé fás. A férj homloka borulni kezdett. Jött a vadpecsenye. Körülötte, óh borzalom! feketére égve tőpörödtek a kinnal szerzett hasék. A férj tombolt. Márta asszony mentegette magát, de hiába. Hallgatott tehát és hagyta feje fölött elvonulni a zivatart.

– Az olyan nőnek, mint aminő te vagy, aki nem ért semmihez, nem is volna szabad férjhezmennie, ez volt a férj utolsó tördőfése.

Ezek a szavak hirtelen Márta asszony lelki szeme elé varázsolták a Fáni tant képét. A Fáni tantét, aki egy rajnamenti szép német városkában, valami Frauenheimban üldögél tiszta szobácskájában, csattogó kanárijával, más szelíd öreg hölgyek társaságában s nyugodtan éli napjait. Íróasztalán áll egy fakó daguerrotyp. Volt völegényének arcképe, kinek ő adta vissza a szavát, hogy ne kösse le a nemeslelkű ifjút, ki apja vállalatának megmentéséért volt kénytelen a gazdag üzlettárs csúf leányát elvenni. Fáni néni feje köré ez az eljegyzési legenda bizonyos glóriát szőtt.

Márta asszony szótlánul nézte kopaszodó, redős homlokú mérges férjét, aki kedvetlenül babrált kenyérgalacsinokkal az asztalon s szíve mélyéből óhajtotta, hogy bár ő is inkább ott ülhetne a rajnamenti házacs-kában, férje pedig csak egy fakó daguerrotyp volna az íróasztalán. De tekintete Lacikára esett s akkor szinte szégyenkezett gondolatáért. Hiszen akkor Lacika sem volna!

– Mama, milyen kóhot kapunk?

– Nem lesz kóh fiacskám, hanem almásrétes.

– De te kóhot ígértél gusszal. Nekem nem kell almásrétes! – nyafog a gyermek.

A férj felüti a fejét.

– Hát miért nincs kóh?

– Nem jött meg a tojásszállítás, kezdi az asszony.

– Eh, mert te nem tudsz semmit beosztani s a szegény gyerek hiába örült.

A kölyök látva, hogy az ő pártját fogják, aljasan hozzáteszi:

– És még a számtanpéldámat sem csinálta meg a mama!

– Szép anya vagy, mondhatom! – kezdi újra a férj. Márta asszonyban kialszik a gyöngédség kis lángocskája s Lacikát is visszakívánja a semmibe.

Végre bevonul Lizi a rétesrel. Gyönyörű rétes. Látszik, hogy szeretettel készült. A férj arca földerül. Élvezettel csámcsog. Azután megszólal:

– Na ezért a rossz ebédért ugyan nem érdemled meg, hogy egy jó hírrel lepjelek meg, de hát csak mégis elmondom.

Márta asszony csodálkozva néz föl. A férj várokozgatja egy kicsit, aztán minden szót jól megnyomva, bejelenti:

– Megvettem a Balogh Péterek házat Promontoron. Szép ház, szép gyümölcsös, szép konyhakert, legalább nyáron is lesz egy kis foglalkozásod. Már írtam is az anyámnak és Malinak is, hogy számítok, hogy minden évben nálunk fognak nyaralni a gyerekekkel. Vasárnap kijön a tarokkpartim! Na, mit szólsz hozzá?!

Márta asszony sülyedni érzi maga alatt a padlót! Pest mellett nyaraló, gyümölcsös, konyhakert!!! És ő hogy örült már a nyári nyugalomnak a két csöndes szállóbeli szobácskában. És szállóvendégül az örökké éber, rosszakaratú anyós és az epés sógorné rakoncátlan gyerekeivel! És vasárnaponkint férjének irtóztatóan unalmas barátai. Idős, öreg urak, – férjének mindig ilyen öreges hajlamai voltak – akik még az asztalnál is régi kártyaviceiket csinálják s akiket férje fejedelmileg kíván ellátni, de a konyhapénzt azért nem emeli föl egy garassal sem! Az asszony szemébe könny gyűl. A férj még mindig lesi a hatást, végre felesége arcába néz s látja, mint pereg le szeméből két világos csepp. Erre kifogy a türelméből. Rácsap öklével az asztalra, kiáltva:

– Nohát, most már találja ki az ember, hogy egy asszony mit akar. Azt hittem, hogy akkora örömet szerzek neki, hogy no és most tessék, pityereg!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Veras. Cikkét a márciusi számban közöljük majd. Az említett lapokban is ezt az álnevet használja? Jobb szeretnők teljes névaláírással közölni. Adatainak feldolgozását mindenkor szívesen vesszük.

Ügyvezetőség:
V. ker., Mária Valéria-
utca 12. II. em.
Pénztáros:
HILLERNÉ BOLBE-
RITZ GEORGINA
V., Asany János-u. 1.

A FEMINISTÁK EGYESÜLETE HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI.

Tagági díj tetűzés szerint; legalább évi 10 korona.

Gyakorlati Tanácsadó
V. ker., Mária Valéria-
utca 12. II. em.
Hivatalos órák: kedden
és pénteken 6-8-ig.
Magántanfóntk elbe-
lyezése ugyanekkor.

A politikai propaganda költségeire újabban adakoztak:

Erzsébetvárosi kaszinó 100 K (egy előadásért). Nyír-egyházi előadás tiszteletdíja 200 K, Nagy Oszkár (cédulagyűjtés) 2 K, Oprin Emília, Arad (cédulagyűjtés) 2 K, Seenger Ida 10 K, Turcsányi Imréné, Szeged 4 K, eddigi gyűjtésünk 3291.59 k, összesen 3609.59 k.

FEBRUÁRI MUNKATERV.

Néhány tagtársunk tavalyi kitűnő ötletét felhasználva, felszólítást és befizetési lapokat küldünk szét a februári megtakarítás beszoigaltatása céljából.

Külön meghívókat lapunk olvasóinak nem küldünk.

Könyvtári órák minden kedden 1/26-1/27-ig. Akik ügyünk valamely részletkérdésével alaposabban foglalkozni kívánnak, azokat mindenkor szívesen tájékoztatjuk a szakirodalom terén.

7-én, hétfőn d. u. 4 óraker egyesületünkben:

Gyermekvédelmi értekezlet a gyermekvédő bizottság tagjai számára. Utbaigazítást ad és jelentkezéseket elfogad Szirmay Oszkárné tagtársunk (V., Percei Mór-u. 2. Telefon 37-43.)

Ugyancsak 7-én, hétfőn este 1/27 óraker egyesületünkben dr. Madzsar József: Érvényesülnek-e a fejlődés törvényei a mai társadalomban?

10-én, csütörtökön d. u. a Royal-szálló külön termében: Ótórari tea dr. Cicely Corbett üdvözlésére. Csupán tagtársaink számára. A tea ára 2 k.

11-én, pénteken este 6 óraker az új városházán (IV., Váci-u. 62.): dr. Cicely Corbett (London) előadása, melynek tárgya: Suffragists and suffragettes. Jegyek 6, 4 és 2 k-ért, tagok számára 4, 2 és 1 k-ért kaphatók egyesületünkben és a Bárd-féle színházjegyirodában.

12-én, szombaton este 8 óraker: dr. Cicely Corbett előadása egyetem et végzett nők számára.

13-án, vasárnap d. e. 11 óraker a Lloyd-társaság termében (V., Mária Valéria-u. 12.): Ifjúsági értekezlet, melynek előadója dr. Cicely Corbett. Jegyek 1 k-ért, tagok és azok gyermekei számára 40 illéret kaphatók egyesületünkben.

14-én, hétfőn d. u. 5 óraker: dr. Cicely Corbett előadása képző- és zeneművésznők, író-nők, színésznők számára.

21-én, hétfőn d. u. 6 óraker egyesületünkben: Szülői értekezlet, melynek tárgya: A gyermek szórakozásai. Előadó Glücklich Vilma. Vendégek 40 fillér belépődíjat üzetnek.

28-án, hétfőn este 6 óraker egyesületünkben: V it a értekezlet, melynek tárgya: Feminizmus és szocializmus. Előadó Gergely Janka.

JANUÁRI KRÓNKA.

Nyilvános nagygyűlésünk, amelynek előadója Sch w i m m e r R ó z s a tagtársunk volt, határozati javaslatában égetően sürgősnek mondotta ki a munkásnők választójogát. Az előadó kifejtette, hogy a társadalom összes tagjai közül a munkások és a nők a legelnyomottabbak, mindkettőnek elnyomatását sínyli az a nő, aki egyúttal munkás. A f e l-

szabadulást pedig csupán önmagától várhatja, mert számos ország példája mutatja, hogy a férfiak felhasználják ugyan a nő segítségét saját jogaik kivívására, de a győzelem után megfedkednek arról, hogy a nőknek is megszerezzék azokat. Gyurka Ilona háztartási munkásnő, Ökrös Mihály debreceni molnármester, Sós né Fejes Zsófia munkásnő csatlakoztak az előadó véleményéhez és újabb érveket hoztak fel mellette. Reich Aladár és Gárdos Mariska, a szociáldemokrata párt tagjai, a választójognak elébe helyezik a gazdasági szervezkedést. Utóbbi személyes vádakkal illeti a Feministák Egyesülete vezetőit és helyesli a szociáldemokrata párt taktikáját, amely a nők választójogának teljes mellőzésében nyilvánul. L e f k o v f c s Vilmos, a szociáldemokrata párt tagja beismeri, hogy a párt hibát követ el, midőn elhanyagolja a nők szervezését és nem küzd a választójogukért. Ezeket a hibákat be kell látni és ki kell küszöbölni. Sch w i m m e r R ó z s a zárószavában utal arra, hogy a választójog a gazdasági helyzet javításának is nélkülözhetetlen eszköze, minden haladásra törekvésnek alapja. Minden nőnek kötelessége azért, hogy saját és embertársai érdekében közreműködjék annak megszerzésében. Tényekkel cáfolja Gárdos Mariska vádjait. A nagygyűlés meghívóit 40 tagtársunk osztotta szét a főváros különböző műhelyeinek és gyárainak munkásnői között.

Ótórari teánkon, amelyet dr. van Loenen de Bordes asszony tiszteletére rendeztünk, nagyrebecsült hollandi vendégünk Ötletekben gazdag, humoros causerie keretében mutatta be azokat az apró, de sok bajt okozó hibákat, amelyekkel a „férfiállamok” megkeserítik az emberek életét. A kedélyes együttlét számos tagtársunkban azt a kívánságot keltette, hogy ilyen Összejöveteleket gyakrabban rendezzünk. Nagy segítségünkre volt a rendezésben Benedek Rafael tagtársunknak, a Royal-szálló igazgatójának rendkívüli előzékenysége.

Lux Terka felolvasása, amelyet az előadóval folytatott tárgyalások miatt még nem jelezhattunk a januári számban, óriási érdeklődés közepett, zsúfolt terem és karzatok előtt ment végbe. Az előadó, akit „A f e m i n i z m u s t ű l k a p á s a i”-nak ismertetésére kértünk fel, különösen politikai küzdelmünket, külföldi előadók meghívását, továbbá a nemi felvilágosítás kérdésének fölvetését és a központi háztartás tervét rosszalotta, noha magát egészen véve meggyőzött feministának vallotta. Sch w i m m e r R ó z s a coreferátumában kifejtette, hogy mindazt, amit velünk együtt Lux Terka is óhajt, csak a nő politikai jogai fogják elérhetővé tenni. A nemi felvilágosítás kérdését egyesületünk propagandája juttatta oda, hogy az illetékes tanügyi körök komolyan foglalkoznak vele. A központi háztartás csupán azokra nézve elriasztó, akik nem látták vagy olvasták még, hogy milyen intim, kedélyes, meghitt az az otthon, amelyben a mai lakás minden kényelme fokozott mértékben van meg, mert a nyu^{al}-munkat zavaró összes tényezők hiányzanak belőle.

Felvidéki fiókegyesület. A január 16-iki értekezlet határozata folytán Vágújhelyen minden hónap első vasárnapján d. u. 3 óraker összejevettelt tartunk a reáliskola rajztermében. kérjük minél több felvidéki tagtárs szives részvételét és mindegyikük buzgó részvételét! kiváló vendégünk, dr. Cicely Corbett Pozsouyban és Treccsanten tartandó előadásainak rendezésében.

Vidéki előadásokat tartottunk Losoncon, Nagyszombatban, Nyíregyházán, Pécsen, Szegeden és Lőcsén, előadókat mindenhová küldtünk, ahol néhány tagtársunk vagy valamely egyesület elvállalja a rendezést.

Külön meghívókat és értesítéseket nem küldünk.

A NŐTISZTVISELŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE HIVATALOS ÉRTEBITÉSEI.

Postatak. 17764.
TÉLEFON 80-75.
Egyesületi helyiség:
VI., Andrássy-út 83.

Az egyesületek tagját díjtalanul kapják a lapot,

MEGHÍVÓ

a Nőtisztviselek Országos Egyesületének állasközvetítési intézménye és üdülőtelepe javára 1910. évi március hó 5-én a Fővárosi Vigadó összes termeiben rendezendő

MŰVÉSZESTÉLYRE

A HANGVERSENY PONTOSAN 9 ÓRAKOR KEZDŐDIK. UTÁNA TÁNC.

Jegyek 5 koronáért, tagok és hozzátartozóik részére 2 koronáért kaphatók az egyesületben. Tisztelt Tagtársat ezúton hívja meg A VIGALMI BIZOTTSÁG.

Tisztelt tagtárs! Tavalyi művészestélyünk minden tekintetben oly magas színvonalú volt, hogy a jövőre is hasonló nívó elérésére kötelez bennünket. Mindent meg kell tehát tennünk estélyünk sikere érdekében. A vigalmi bizottság nagy apparátussal kezdte meg munkáját, eredményes ez a munka azonban csak akkor lesz, ha egyesületünk minden tagja kiveszi belőle a részét.

A vigalmi bizottság minden kedden este fél 8 órakor tartja üléseit az egyesületben. Ezekre az ülésekre ezennel meghívjuk minden érdeklődő tagtársunkat. Külön meghívót a művészestélyre csak azoknak küldünk, akik a lapot nem kapják,

A meghívandók névjegyzékét kérjük mielőbb az irodában leadni. Ugyanott kaphatók jegyek elszámolásra.

Allasközvetítőnk és üdülőtelepünk fejlesztése teszi kötelességünké, hogy ezen estélyünk sikere érdekében egész munkaerőnket latba vessük. Minden elhelyezett jegy erősíti intézményeinket.

Tanfolyamaink. Napról-napra látjuk, hogy a szak tudás gyarapítása mennyire javítja helyzetünket. Ennek a felismerése indít bennünket arra, hogy mint már évek óta, most is, téli tanfolyamaink sikeres befejezése után új tanfolyamokat nyissunk. Ezeket a tanfolyamokon szakszerű, lelkiismeretes vezetés mellett előadásra kerülnek, könyvvitel, magyar és német gyorsírás, kereskedelmi számtan, gépírás (többféle rendszerű gépen), német és angol nyelv (kezdők és haladók számára), német kereskedelmi levelezés, torna.

A tanítás az esti órákban van, tandíj mérsékelt. Jelentkezéseket az e hó közepén kezdődő tanfolyamokra elfogad a titkárság.

Nem hangsúlyozhatjuk eléggé, hogy a mai hiányos kereskedelmi szakoktatás mellett mily nagy szükség van ezekre a tanfolyamokra. Látogassuk őket, bővítsük szakismereteinket, hívjuk fel a külön-külön látogatható egyes tanfolyamokra kartársaink figyelmét.

Van-e már tagsági jelvénye?

ÖSSZEJÖVETELEK FEBRUÁR HAVÁBAN.

4-én, pénteken este fél 8 órakor tagértekezlet. Tárnya külföldi tanulmányút (lásd alább).

9-én, szerdán este fél 9 órakor Szabados Zádor előadása a „Szocializmusról”.

13-án, vasárnap d. u. 5 órai tea az egyesületben Miss Cicely Corbett (London) tiszteletére. Vendégünk ez alkalommal rövid előadást tart, amelyet azonnal tolmácsolunk. Belépésre jogosító tea-szelvény Ara 1 k.

16-án, szerdán este zeneestély közreműködnek: Dános Zsigmond, Dános Zsigmondné, Boorszéky Marcsa, Scheibner Gizella, Taub Erzsi.

23-án, szerdán este dr. Steinberger Sarolta előadása. (Csak nőknek.)

Kérjük tagtársainkat, hogy az itt felsorolt összefogóleveleken minél nagyobb számban vegyenek részt.

Külföldi tanulmányút. Több tagtársunk kívánságára külföldi tanulmányút rendezését vettük tervbe. A részleteket a február 4-én tartandó tagértekezleten beszéljük meg. Berlin, Dresden és Prága meglátogatását tervezzük.

Januári krónika. Szerda esti összefogóleveleink ezúttal is a szokott magas színvonalú előadásokban volt részük tagtársainknak. Pogány Paula, Tímár Miklós, Schwimmer Rózsa és László Artúr voltak az előadók. Mindnyájuknak hálás köszönettel tartozunk azért az élvezetért, amelyet előadásaikkal nyújtottak. Programmba vett kirándulásunkat a kedvezőtlen időjárás miatt nem tarthattuk meg.

Választmányi ülésünkön 22 új rendes és 2 új kultatagot vettünk fel. Egy felmerült panasz kapcsán foglalkozott a választmány az egyesület nevével történt visszaéléssel is, amely abban állt, hogy egy az egyesületen kívül álló tisztviselő, egyesületünk nevében jelentkezett egy cégnél állásért. Figyelmeztettük tagtársainkat, hogy az egyesületünk nevében, de hivatalos ajánló levelünk nélkül ajánkozó tisztviselőnek egyesületünk nevével visszaélnek és hogy az ilyen visszaélést megtoroljuk.

A lapunkban hirdetett pályázat eredményét a jövő számban tesszük közzé.

Szelvényfüzetekkel eddig a következők számoltak el: Grossmann Janka, Györkös Irén, Risztics Ilona, Ungar klára 10-10 k-val, Blumgrund Janka 8.90 k-val, Auspitz Janka, Braun Margit, Breuer Hedvig, Bródy katinka, Czimmer Hona, Dános Jetty, Engel Ilona, Feldmár Ilona, Feldmár Kornélia, Grossmana Aranka, Gyogyevics Melánia, Hauser Margit, Heisler Teréz, Herzog Ilona, Honig Vilma, karács Anna, Klein Frida, Klein Janka, Löffler Melánia, Nissim Paula, Pavlovcsik Mariska, Perlgrund Kornélia, Perlgrund Szidónia, Rado-

tinsky Ida, Risz Etelka, Regényi Mariska, Reslpacht Zsófia, Schaffer Anna, Schlemné Balog Janka, Szabados Flóra, Urbach Olga, Weitzenfeld Paula, W. Silber Flóra, Willhelm Szidónia, Zerkovitz Frida 5-5 k-val, Pollik Ilona 3 k-val, Neumann Dóra 2.80 k-val, Macskovics Leóna 2 k-val, Somlyói Margit 1 k-val, Wachmann Erzsí -50 k-val, László Henrikné, Nagy Julia, Vásárhelyi Józsa -20 k-val.

A további gyűjtésre nyomatékkal hívjuk fel tagtársaink figyelmét, megjegyezve, hogy a gyűjtést záros határidőn belül be kell fejeznünk.

Az elszámolás végső határidejét február végére tűzzük ki. Aki február haviban még elhelyezhet szelvényeket, legyen szíves a titkárságnál új füzetet kérni, miután még több száz van elhelyezetlenül.

Adományok: Járomy Gizella 1, Laky Vilma 1, N. N. 2, Rotter Paula I, Stiller Aranka 1, Spitz Janka 5, Weisz Regina 1 koronát adományoztak az üdülőtelep javára. Szerda esti gyűjtésünk az üdülőtelep javára 12 korona. Győző Béla és Társa cég összegyűjtött befizetési lapokat küldött.

Kérjük sürgősen az irodai címeiket!

Arad.

Kissé hosszúra nyúlt pihenés után végre mozgalmass egyleti életéről számolhatok be.

Folyó hó 13-án teával egybekötött értekezletünkön B. Schwimmer Rózsa úrnő elnöklése mellett elhatároztuk, hogy addig, míg az új iskola – ahol ismét otthont nyerünk – felépül, ideiglenesen bérelt helyiségben fogjuk felütni otthonunkat.

Az ideiglenes helyiség a „központi szálló” gyémánt termében van. Pénztári és titkári hivatalos órák kedden és pénteken este 7-9-ig. könyvtári órát egyelőre nem tartunk.

Keddü választmányi ülésünkön a február 6-án tartandó ünnepség előkészületeit beszéltük meg. Előadóul Gergely Janka úrnő, a N. O. E. elnökét kérjük fel. A részletes program m. Összeállításán a vizsgálati bizottság fáradozik: annak idején 3 helyi sajtóban leközöljük a végleges műsort.

Magyar, német, gyorsíró és könyvelési tanfolyamaink vezetésére szintén most kérjük fel a tantereket. Jelentkezzenek minél számosabban tagtársaink a hivatalos órák alatt, vagy az elnökhöz címzett levélben.

kellő számú jelentkezés esetén tornatanfolyamot b szervezünk.

kérjük a t. tagokat, hogy akik az üdülőtelepünk javára szolgáló szelvényekből darúsításra kaptak, minél jobban buzgólkodjanak az eladás körül – mindannyiunk érdekében.

Tagdíjakat a hivatalos ótfk alatt fizessünk l örömmel jelentem, hogy az „Aradi Polgári Takarékpénztár” egyesületünknek 30 koronát adományozott. követésre méltó példa a többi pénzintézetek számára.

Gőöz ARANKA.

Szombathely.

Örömmel jelentjük, hogy január 5-iki farsangi estélyünk siker dolgában nem maradt az eddigiek mögött, ami első sorban is a közreműködő művészeknek és a szombathelyi közönségnek tulajdonítható, amelynek érdeklődése egyesületünk megalakulása óta nem változott. – Öszinte köszönet és a legteljesebb elismerés illeti F e l e k i Ilona ének művésznőt, továbbá Fülep Irma és C s i k o r E l e m é r zenetanárokat, akik a műsor zenei részét nyújtották, végül H e l t a i J e n ő t, aki apró, humoros modern meséket olvasott fel.

Január folyamán egyesületünk pártoló tagjainak száma eggyel szaporodott báró Hatvány Béla, a sárvárt cukorgyár tulajdonosa személyében, aki 50 korona adományozásával egyesületünk kötelekébe lépett. kívül egy kultagál is gyarapodott taglétszámunk.

A könyvtár rendezésének sok türelmet és időt igénylő, nagy munkájával fáradhatatlan könyvtárosaink elkészültek. A könyvtár igénybevehető most tehát már csak attól függ, hogy a kereskedők Társulata mikor bocsátja rendelkezésünkre a szükséges könyvjegyzékeket. Reméljük, hogy ez rövid időn belül megtörténik, amiről a napi sajtó útján értesítjük a tagtársakat.

Részben a karácsonyi ünnepek, részben a januári nagy estély miatt elmaradt legutóbbi tea-délutánt többen megreklamálták, ennél fogva februárban ismét tartunk tea-délutánt és pedig az első vasárnapon, február 6-án. Miután saját helyiségünk e célra a szükségnek bizonyult, ezért a polgári leányiskola nagytermében tartjuk tea-délutánunkat, melyre a háziasszonyi tisztet Greisinger Ottóné vezetésével öt választmányi tag vállalta.

Kedves vendégeink lesznek február 20-dika táján (a pontos dátum még nem bizonyos) Miss Corbett és S c h w i m m e r R ó z s a személyében, akik a vármegyei nagytermében előadást fognak tartani. Miss Corbett az angol választójogi mozgalom valódi képét fogja ismertetni, amelyet általában csak a suffragetteket gúnyoló hírlapok nyomán ismernek. Előadását Greisinger Ottóné fogja tolmácsolni. Utána Schwimmer Rózsa legutóbbi svájci, németországi, hollandiai és dániai utazásának tapasztalatairól fog beszélni. Ezen előadások méltán számíthatnak a legnagyobb fokú érdeklődésre.

Hátralékos tagdíjak sürgős befizetését kérjük.

TROMBITÁS ERZSI.

Temesvár.

Szorgalmas munka folyik egyesületünkben. Tanfolyamainkkal szép eredményeket érünk el. A gépírási kurzust befejeztük, a II-dik magyar gyorsírási szintén végéhez közeledik, úgy, hogy február elején megkezdjük a második német gyorsírási kurzust, ugyancsak Verő Adolf főreáliskola! tanár vezetésével. A magyarnyelvi tanfolyam február hóban szintén véget ér, utána német nyelvtani, helyesírási és levelezés) kurzust létesítünk egy felsőbb leányiskolai tanárnő vezetésével, Részletes tudósítással a napilapok útján szolgálunk tagtársainknak.

A vasárnap délutáni tornaórákon nagy kedvvel és örömmel vesznek részt tagjaink és különösen orvosi körökben nagy elismeréssel adóznak egyesületünknek ezen egészséges és fontos Intézmény létesítéséért. A tornaórák tagjainknak teljesen díjtalanok, jöjjenek hát minél többen résztvenni azokon, hogy az anyagi áldozatoknak, melyeket egyesületünk az órák fenntartása által hoz, legyen értelme és kellő eredménye.

A január 5-én rendezett kedélyes esténk úgy anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült, amit a rendezőbizottság, de különösen Mendelsohn Hermina k. a. fáradhatatlan munkásságának köszönhetünk. Ezt a választmány a január 19-én tartott gyűlésében ki is fejezte, amennyiben Mendelsohn Hermina k. a. rendezőbizottsági elnöknek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A tombolaest tiszta jövedelme 100 korona volt, amit az egyesületi tőkéhez csatoltunk. A tagok kívánságára elhatározta a választmány, hogy február 15-ikén jelmezestélyt rendez. Belépti díj: személy jegy 2 korona, családjegy 5 korona, tagok családjának 3 korona. Bővebbet az egyesületben.

Ezenkívül a tagok komolyabb szórakoztatásáról is akarunk gondoskodni olyképen, hogy vasárnap délelőttönként minden két-három hitben ismeretterjesztő felolvasásokat, illetve előadásokat rendezünk az egyleti helyiségben. Az első február első vasárnapján lesz. Hogy ki tartja és miről beszél, azt a napi sajtó útján közöljük.

Mindnyájunkat érdeklő és érintő munkásságot végeztek tagjaink, amikor az üdülőtelep javára gyűjteni segítettek. Sokan vállalkoztak társaink közül és buzgóságuknak van is eredménye, elég szép összeget szereletek. De ne csak másoktól kérjünk, magunk is adjunk l Első sorban pedig a tagsági díjat fizessük nagyon pontosan!

LUKÁCS MARGIT.